

Gjørði Havnina til »heimsins nalva«!!!

Um fjølbroytta listamannin William Heinesen á 80 ára degnum

Yvir 20 skaldaverk

Tað er ikki smávægis, sum William Heinesen hevur avrikið, síðan hann læt tað fyrsta yrkingasavnið, *Arktiske Elegier*, koma út í 1921 — 21 ára gamal.

Bókmentaliga framleiðslan fevnir um 20 verk — 7 skaldsøgur, 5 stuttsøgu- og essayssøvn og 8 yrkingasøvn.

Herafturat koma bækur sum *Tann deilige Havn*, ið William skrivaði saman við John Davidsen, meðan Ingolfur av Reyni teknaði, og myndabókin *De magiske Øer*, ið William setti orð til.

Sum sjónleikahøvund hevur William eisini roynt seg. Seinast í tjugunum skrivaði hann »Ranafellið«, og í sekstírunum »Hoyr um annan, hygg um teg sjálvna«. Hesin var upprunaliga skrivaður í tríatiárunum saman við Hans A. Djurhuus, men ongantíð framfördur tá. Í trýssunum varð hann broyttur og lagaður til nútíðina og framfördur.

Eisini hevur hann lagt til rættis bókinu *De dyrebare Liv*, sum eru brot úr brøvum frá Jørgen-Frantz Jacobsen til Williams. Hon kom út í 1958.

Herumframt skrivaði William handritið til filmin *Tro, håb og trolddom*, ið varð tikið upp í Føroyum seinast í fimtiárunum og handritið til ein sjónvarpsfilm fyri børn, ið varð tikið upp í Bø, og sýndur í danska sjónvarpinum fyrst í sjeytiárunum.

Skaldsøgurnar:

Blæsende Gry, 1934.

Noatun, 1938. (Nóatún, 1975, Áshild Olsen føroyskaði)

Den sorte Gryde, 1949. (I Sortanum, 1975, Bjarni Niclasen føroyskaði)

De fortabte Spillemand, 1950. (Glateðu spælmenninir, 1975, Heðin Brúð føroyskaði)

Moder Syvstjerne, 1952. (Móðir Sjeystjerna, 1975, Heðin Brú føroyskaði)

Blæsende Gry, 1961, 2. broytta útgáva. (Degningsvindar, 1975, Chr. Matras føroyskaði)

Det gode Håb, 1964

Tårnet ved verdens Ende, 1976. (Tornið á heimsins enda, 1976, Hans Thomsen føroyskaði), sum hevur undirheitið: *Skaldsøga í minnisbrotum um ungdomin hjá hinum yngsta*.

Stuttsøgu- og essayssøvnini:

Det fortryllede lys, 1957. (Himinin brosar, 1976, Chr. Matras føroyskaði)

Gamallels Besættelse, 1960

Kur mod onde Ånder, 1967

Don Juan fra Tranhuset, 1970

Fortællinger fra Torshavn, 1973

Yrkingasøvnini:

Arktiske elegier og andre digte, 1921

Højbjergning ved Havet, 1924

Sange mod Vaardyt, 1927

Stjerne vaagner, 1930

Den dunkle Sol, 1936

Digte i Udvalg, 1955

Hymne og Harmsang, 1961

Panorama med Regnbue, 1972

Týsdagin komandi — 15. januar — fyllir havnarmaðurin, skald-ið, humoristurin, listamaðurin, tann stríðandi humanisturin, teknarin, satirikarin, musikarin og alheimsmáðurin, WILLIAM HEINESSEN, 80 ár.

Føddur er hann í Tórshavn — heimsins nalva, sum hann sjálvur hevur skýrt Havnina — og uppvaksin er hann eisini í hesum heimsins minsta høvuðsstaði. Her hevur hann búleikast øll manndómsárini, meðan hann var nokur av ungdomsárunum í Keypmannahavn og Ringsted.

Sonur er hann til keyp-

mannin Zacharias Heinesen, sum var ættaður vesturi úr Bø, har William sum smádrongur andaði nakað av gamlari bygðasiðmenning í seg í fritíðum, og Carolinu, sum var abbadóttur til tann fyrsta av Restorff-ættini, sum búsettist í Føroyum.

Tvær ymiskar mentanir

Meðan pápin var av rófteyðskari ætt, var móðurin av donskum oppruna. Móðurin, sum var ógvuliga musikalsk og altíð spældi klaver, kom úr einum umhvørvi, sum var eyðkent av musikk- og sangmentan og nýggjar útlendskari mentan yvirhøvur.

Samanrenningin av hesum báðum mentanararvunum

setti dám á tað umhvørvið, William vaks upp í í Havnini — og tað hevur hann eisini skrivað nógv um í endurminnandi bókum sínum. Sjálvur hevur hann sagt, at hann hevði nokur lukkilig og ævintýrakend barnár, sum eisini skaldskapur hansara bendir á.

Yrkti tidliga uppbyggiligar sálmar

Óg skaldskapur hansara rekkur langt aftur. Longu sum skuladrongur royndi hann seg við penninum í tí »litterera« blaðnum »Klokke-lyng«, sum hann og nakrir vinmenn hansara skrivaðu. Ein teirra var Christian Matras, sum var komin av Viðareidi til Havnar at ganga í realskúlan.

William yrkti sálmar og uppbyggiligar visur um tann breiða og tann smala vegin, meðan Christian, umframt at yrkja, skrivaði søgur — serliga kærleikssøgur sum ikki »endaðu væl«. Søgurnar hjá William og hinum endaðu afturimóti í øllum góðum við guds vælsignisi og sigur fyrri rættvisi.

William indremissi-ónskur — Matras ateistur og sosialistur

Um hetta litterera virkseimi og metið við Christian Matras skrivur William so hugtakandi um í eini 50 ára føðingardagsgrein til Christian Matras í Varðanum.

Frámhald á síðu 12